

Винахід відноситься до зоотехнії, в т.ч. до селекції коней за показником швидкості руху і може бути використаний у практиці племінних кінних заводів, племінних ферм і племрепродукторів та інших господарств, де займаються розведенням коней рисистих та верхових порід коней.

За прототип взятий загальноприйнятий у зоотехнії метод відбору коней, в якому враховують породу, крупність (висоту в холці), типовість та екстер'єр, які визначаються за 5-бальною системою, і роботоздатність, яка визначається за результатами бігів при випробуваннях на іподромах [1].

Недоліком відомого способу є те, що не враховуються такі проміри як обхвати грудей та п'ястку, які мають важливе значення для характеристики типу будови тіла, і довжина шиї та голови, які суттєво впливають на швидкість руху, особливо на участках зі зміною напрямку руху. Саме при зміні положення голови завдяки шиї кінь переміщує центр ваги свого тіла, особливо при входженні в повороти і в моменти різкого прискорення руху. Оптимальне розміщення центру ваги тіла також має вирішальне значення для досягнення максимальної швидкості на прямих відрізках шляху. Таким чином, довжина шиї і положення голови є важливими екстер'єрними ознаками коня, які опосередковано впливають на реалізацію показників максимальної швидкості руху.

Відомо, що коротка, середня і довга шия має однакову кількість шийних хребців - 7, тому довжину і гнучкість шиї визначають відстань між хребцями і особливості будови хребців. Довга шия дозволяє швидко і ефективно переміщувати центр ваги тіла.

Задачею винаходу, що заявляється, є розробка способу попереднього відбору коней за показниками швидкості руху.

Технічним результатом винаходу, що заявляється, є підвищення ефективності попереднього відбору коней.

Поставлена задача вирішується наступним чином: в комплекс показників попереднього відбору коней за родоходом, крупністю, типовістю та екстер'єром вводять додаткові ознаки: довжину шиї і довжину голови, і для подальшого розведення та випробувань коней відбирають таких особин, які мають у віці 4 років і старше довжину шиї 75см і більше та довжину голови 60см і більше.

Дослідження виконані на конях російської рисистої породи, які проходили випробування на Київському іподромі у 1993-1999 роках. Вимірювання окремих статей екстер'єру проводили за допомогою циркуля, мірної палиці і мірної стрічки з лівого боку тварин, згідно загальноприйнятої в зоотехнії методики. Чисельність коней становила n=72 голови у віці 4-х років і старше.

Дані таблиць 1, 2, 3 свідчать, що коні з відносно більшою довжиною шиї і з середньою та більше середньої довжиною голови виявилися більш жвавими, порівняно з групами коней, що не характеризувалися такими величинами промірів.

Таким чином, для підвищення ефективності попереднього відбору коней рисистих порід, доцільно враховувати показники промірів довжини голови і довжини шиї, і для подальшого розведення та випробувань коней відбирати таких особин, які мають у віці 4 років і старше довжину шиї 75 см і більше та довжину голови 60 см і більше.

Таблиця 1

Середні проміри довжини голови і
довжини шиї (см) у коней російської рисистої породи (n=24)
з високими показниками швидкості руху (12,47м/с і більше, Київський іподром)

Довжина голови	Довжина шиї	Середня швидкість руху, м/с
61,46	74,66	12,71

Таблиця 2

Проміри (см) довжини голови (L) та показники
швидкості руху (м/с) у коней російської рисистої породи

Довжина голови до 60см, включно, n=16		Довжина голови 60,1-65,0см, n=22		Довжина голови 65,1-70см, n=4	
L, см	V, м/с	L, см	V, м/с	L, см	V, м/с
57,50	12,18	62,32	12,42	66,25	12,50

Таблиця 3

Довжина шиї (см) у коней російської
рисистої породи і показник середньої швидкості їх руху (м/с)

Градації довжини шиї у коней, см	n	Середня швидкість руху, м/с
до 65	7	12,243
66-69	9	12,335
70-74	24	12,336
75-79	25	14,468
80 і більше	7	12,534

Література

1. Волков Д.А., Латка О. М. Методика оцінки жеребців-плідників української верхової породи за якістю нащадків // Науково-технічний бюлетень ІТ УААН. -Харків, 2002. С.30-35.